

adviesrapport

Voortoets woningbouw Hartenseweg 7, Renkum

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden

Opdrachtgever

Gemeente Renkum

Status

Definitief

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Voortoets woningbouw Hartenseweg 7, Renkum

Subtitel

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden

Projectcode	Datum	Status
23-388	1 september 2023	Definitief

Auteur(s)

A. (Anne) Gerritsma

Modellering & GIS

A. (Anne) Gerritsma

Tweede lezer

M. (Marco) van der Sluis

Opdrachtgever

Gemeente Renkum

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Gerritsma, A. (2023). Voortoets woningbouw Hartenseweg 7, Renkum. Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden. Rapport 23-388. Ecogroen bv, Arnhem.

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doelstelling	5
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	5
1.2.1 Huidige situatie en ligging van het plangebied	5
1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling	7
1.3 Leeswijzer	9
2. Wettelijk kader	10
2.1 Wet natuurbescherming	10
2.2 Methode	11
3. Effectbeoordeling	12
3.1 Relevante Natura 2000-gebieden	12
3.1.1 Ligging en afbakening Natura 2000-gebieden	12
3.1.2 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Veluwe	13
3.2 Mogelijke effecten	14
3.3 Habitattypen	15
3.3.1 Verstoring van typische soorten	15
3.4 Habitatrichtlijnsoorten	16
3.4.1 Kamsalamander	16
3.4.2 Vliegend hert	16
3.4.3 Meervleermuis	17
3.4.4 Overige habitatrichtlijnsoorten	17
3.5 Broedvogels	18
3.5.1 Wespandief en zwarte specht	18
3.5.2 IJsvogel	19
3.5.3 Overige broedvogelsoorten	19
Geraadpleegde bronnen	20

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Renkum verkent wat de (on)mogelijkheden zijn om een nieuwe woning te realiseren aan de Hartenseweg 7 te Renkum. Het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan is noodzakelijk om hier een nieuwe woning te realiseren. Het realiseren van een woning gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of plannen en projecten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In voorliggende toets zijn de mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden beoordeeld.

Natura 2000-gebieden

- Het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Veluwe. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan één kilometer afstand. Significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van overige Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.
- De mogelijke effecten van voorgenomen plan beperken zich tot verstoring door geluid, verstoring door licht en optische verstoring. Effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn in een separate rapportage uitgewerkt (zie bijlage 5 van het ontwerp bestemmingsplan).
- Uit de effectbeoordeling blijkt dat op basis van de bestaande verstoringsbronnen in de omgeving van het plangebied de aanlegfase en gebruiksfase van de woning niet leiden tot extra verstoring van habitattypen en leefgebieden van habitatrichtlijnsoorten en broedvogels. Significante gevolgen op de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebied Veluwe zijn uitgesloten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Renkum verkent wat de (on)mogelijkheden zijn om een nieuwe woning te realiseren aan de Hartenseweg 7 te Renkum. Het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan is noodzakelijk om hier een nieuwe woning te realiseren. Het realiseren van een woning gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of plannen en projecten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden.

In opdracht van de gemeente Renkum heeft Ecogroen een toets uitgevoerd om na te gaan of het plan strijdig is met de Wet natuurbescherming, onderdeel Natura 2000-gebieden. Hierbij zijn de effecten als gevolg van stikstofdepositie buiten beschouwing gelaten. Een stikstofberekening is separaat opgesteld en als bijlage bij het bestemmingsplan gevoegd (zie bijlage 5 van het ontwerpbestemmingsplan).

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 *Huidige situatie en ligging van het plangebied*

Het plangebied is gelegen aan de Hartenseweg 7 te Renkum. Binnen het plangebied is een schuur, toegangsweg bestaande uit puinverharding en beplanting aanwezig (zie figuur 1.1 en figuur 1.2). Het perceel heeft in de huidige situatie de bestemming 'natuur, met agrarisch medegebruik'.

Het plangebied maakt onderdeel uit van een cluster van vier percelen met bebouwing. Op de overige drie percelen zijn woningen, schuren, een paardenstal en verschillende type beplanting aanwezig.

Het plangebied grenst aan het Renkums Beekdal en Natura 2000-gebied Veluwe. De bebouwde kom van Renkum ligt aan de andere kant van het Renkums Beekdal op ongeveer 250 meter ten oosten van het plangebied. Het Renkums Beekdal bestaat ter hoogte van het plangebied uit de loop van de Oliemolenbeek en de Halve radsbeek (zie figuur 1.3). Aan weerszijden van het beekdal bevindt zich bos op de hoger gelegen delen van het beekdal. In deze bossen lopen verschillende recreatiepaden.

Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 1.2 Huidige inrichting van het plangebied. Bron: Van Daatselaar & Jansen, 2023.

Figuur 1.3 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Veluwe (geel vlak), het Renkums Beekdal (groen omlijnd), de beken (blauwe lijnen) en de bebouwde kom van Renkum (rechtsonder). Bron achtergrond: PDOK.

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De bestaande schuur wordt gesloopt en op dezelfde plek wordt een nieuwe woning gebouwd. De woning is een zogenoemde schuurwoning. De woning wordt gebouwd van hout en bestaat uit één woonlaag met een kap met een nokhoogte van 8 meter en krijgt een landelijke, sobere uitstraling. Aan de noordkant van de woning wordt een terras gerealiseerd als integraal onderdeel van de woning (zie figuur 1.4). In het bestemmingsplan is vastgelegd dat er geen losse bijgebouwen mogen worden gerealiseerd op het perceel, dat er geen terreinverlichting toegestaan is en dat er maximaal drie verlichtingspunten die naar beneden moeten schijnen aan de gevel van de woning mogen worden aangebracht. Het hemelwater wordt op het terrein opgevangen en bewaard voor eigen gebruik. De toegangsweg naar de toekomstige woning bestaat uit halfverharding (Van Daatselaar & Jansen, 2023). De delen van het plangebied met de bestemming 'Natuur' worden ingericht en beheerd als kruidenrijk of bloemrijk grasland (zie figuur 1.4 en figuur 1.5; Van Daatselaar & Jansen, 2023).

Figuur 1.4 Schets van de toekomstige inrichting van het plangebied. Bron: Van Daatselaar & Jansen, 2023.

Figuur 1.5 Weergave van nieuwe bestemmingen binnen het ontwerp bestemmingsplan (grijs: verkeer; lichtgroen: tuin; geel: woning; donkergroen: natuur; gearceerd: dubbelbestemming archeologie). Bron: ruimtelijkeplannen.nl.

1.3 Leeswijzer

Het wettelijk kader waarbinnen de voortoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Vervolgens wordt een effectenanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van Natura 2000 in hoofdstuk 3. Tot slot zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.

2. Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport wordt ingegaan op het onderdeel Natura 2000-gebieden. Het onderdeel soortbescherming is separaat getoetst (Adviesbureau Mertens B.V., 2020). Houtopstanden zijn niet aanwezig. In kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten gegeven.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van (een maatregelen in het kader van) zorgplicht is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 gebieden (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 getoetst te worden aan artikel 2.7 en 2.8 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen voor een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

2.2 Methode

In een voortoets is beoordeeld of het bestemmingsplan kan leiden tot (significant) negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van welke vormen van mogelijke effecten sprake kan zijn. Vervolgens is op basis van literatuuronderzoek bepaald of er een ecologische relatie is tussen het plangebied en een Natura 2000-gebied en in hoeverre het initiatief kan leiden tot negatieve gevolgen voor aangewezen instandhoudingsdoelen voor een Natura 2000-gebied. Indien (mogelijk) sprake is van (significant) negatieve gevolgen is advies gegeven over te nemen vervolgstappen, zoals nader onderzoek of bepaling of er uitzicht is op een eventuele vergunning Wet natuurbescherming.

3. Effectbeoordeling

3.1 Relevante Natura 2000-gebieden

3.1.1 Ligging en afbakening Natura 2000-gebieden

Het plangebied grenst aan Natura 2000-gebied Veluwe. Overige omliggende Natura 2000-gebieden, zoals Natura 2000-gebied Rijntakken liggen op meer dan 1 kilometer afstand (zie figuur 3.1). Negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van deze verder weg gelegen Natura 2000-gebieden zijn – met uitzondering van gevolgen door stikstofdepositie – uitgesloten vanwege de aard van het plan en de afstand tot het plangebied.

Figuur 3.1 Ligging van plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Veluwe (groene vlak) en Natura 2000-gebied Rijntakken (blauwe vlak). Bron achtergrond: PDOK.

3.1.2 Instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebied Veluwe

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1.400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkeren (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijke bronbossen voorkomen (Min. van EZ, 2014a). Tabel 3.1 geeft een overzicht van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebied Veluwe.

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Veluwe (Min. van EZ, 2014a).

>: uitbreidingsdoelstelling; =: behoudsdoelstelling.

Habitattypen		Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	>	>	
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	=	=	
H2330	Zandverstuivingen	>	>	
H3130	Zwakgebufferde vennen	=	=	
H3160	Zure vennen	=	>	
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten - waterranonkels	>	>	
H4010A	Vochtige heiden - hogere zandgronden	>	>	
H4030	Droge heiden	>	>	
H5130	Jeneverbesstruwelen	=	>	
H6230	Heischrale graslanden	>	>	
H6410	Blauwgraslanden	>	>	
H7110B	Actieve hoogvenen - heideveentjes	>	>	
H7140A	Overgangs- en trilvenen - trilvenen	=	=	
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	>	>	
H7230	Kalkmoerassen	=	=	
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	>	>	
H9190	Oude eikenbossen	>	>	
H91D0	Hoogveenbossen	=	=	
H91E0C	Vochtige alluviale bossen - beekbegeleidende bossen	=	>	
Habitatrichtlijnsoorten		Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	>	>	>
H1083	Vliegend hert	>	>	>
H1096	Beekprik	>	>	>
H1163	Rivierdonderpad	>	=	>
H1166	Kamsalamander	=	=	=
H1318	Meervleermuis	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=
Broedvogels		Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling aantal broedparen
A072	Wespendief	=	=	100
A224	Nachtzwaluw	=	=	610
A229	Ijsvogel	=	=	30
A233	Draaihals	>	>	(her)vestiging
A236	Zwarte specht	=	=	400
A246	Boomleeuwerik	=	=	2.400
A255	Duinpieper	>	>	(her)vestiging
A276	Roodborsttapuit	=	=	1.100
A277	Tapuit	>	>	100
A338	Grauwe klauwier	>	>	40

Voor alle habitattypen zijn typische soorten vastgesteld die mede de kwaliteit van het betreffende habitatype bepalen (zie kader 3.1).

Kader 3.1 Typische soorten en hun relatie tot het instandhoudingsdoel

De landelijke staat van instandhouding is voor habitattypen en soorten in Nederland op een aantal aspecten gescoord als gunstig, matig ongunstig, zeer ongunstig of onbekend. Hierbij gaat het bij de habitattypen om de aspecten verspreidingsgebied (range), oppervlakte, kwaliteit (structuur en functie, inclusief typische soorten) en toekomstperspectief. Effecten op typische (dier)soorten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied aantasten. Een behoudsdoelstelling voor de kwaliteit van een habitatype betekent dat het aantal verschillende typische soorten (soortenrijkdom) dat op het moment van aanwijzen aanwezig was gemiddeld gelijk blijft per (deel)gebied. De 'staat van instandhouding' van een natuurlijke habitat wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is als bedoeld in artikel 1i Habitatrichtlijn.

De hierboven genoemde 'staat van instandhouding' van een typische soort wordt hierbij als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Het toetsingscriterium ten aanzien van typische soorten is dat de soortenrijkdom in het gebied behouden moet blijven en (bij grootschalige gebieden) de gemiddelde verspreiding niet afneemt. Het gaat hierbij dus niet om effecten op afzonderlijke individuen van een soort, maar om het kwaliteitsniveau dat de typische soorten als geheel aanduiden door de aanwezigheid in het (deel)gebied. Een afname in de populatiegroottes van deze soorten betekent dus nog geen negatief effect. Dit betekent dat er pas sprake is van een negatief effect (verslechtering) als een typische soort (volledig en langdurig) verdwijnt uit een gebied of uit een locatie van een habitatype (bij grootschalige gebieden met verspreid voorkomende habitattypen). Het gaat dus om een ander type verstoring dan de verstoringstoets op Habitatrichtlijnsoorten, of de verstoringstoets voor vogels in Vogelrichtlijngebieden, omdat daarbij een populatieafname wel relevant is, terwijl het voor typische soorten alleen gaat om aan- of afwezigheid.

Bron: Min. van EZ, 2014b.

3.2 Mogelijke effecten

Op basis van het ontwerp bestemmingsplan (zie paragraaf 1.2), de effectenindicator Natura 2000-gebieden, de verspreiding van habitattypen en (vogel)soorten, bekende dosis-effectrelaties en de aard en omvang van de ontwikkeling mogelijk gemaakt door het ontwerp bestemmingsplan, bestaan de mogelijk effecten van het plan op omliggende Natura 2000-gebieden uit:

- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Optische verstoring

Het amoveren van de bestaande schuur en het realiseren van de woning kan leiden tot verstoring door geluid, licht en optische verstoring door de aanwezigheid van menselijke activiteit in het plangebied. In de aanlegfase kan verstoring ontstaan door de aanwezigheid van machines en mensen in

het plangebied en het verkeer van en naar het plangebied. In de gebruiksfase van de woning kan versterking ontstaan door de aanwezigheid van mensen in het plangebied en verkeer van en naar de woning.

3.3 Habitattypen

Het plangebied is gelegen buiten Natura 2000-gebied Veluwe, maar grenst wel aan dit Natura 2000-gebied. In de omgeving van het plangebied zijn geen habitattypen aanwezig. De dichtstbijzijnde habitattypen zijn habitattype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst op ongeveer 175 meter afstand van het plangebied en habitattype H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels) op ongeveer 220 meter afstand van het plangebied (zie figuur 3.2).

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van habitattype H9120 (groen vlak) en H3260A (blauwe vlak) en Natura 2000-gebied Veluwe (gele vlak). Bron achtergrond: PDOK.

3.3.1 Verstoring van typische soorten

Voor kwalificerende habitattypen geldt dat de kwaliteit mede wordt bepaald door de aanwezigheid van typische soorten (zie ook kader 3.1). In de profieldocumenten van de habitattypen zijn de typische soorten weergegeven die mede bepalend zijn voor de kwaliteit van het betreffende habitattypen (Min. van LNV, 2008).

In de directe omgeving van het plangebied (<250 meter) bevinden zich de habitattypen beken en rivieren met waterplanten - waterranonkels (H3260A) en beuken-eikenbossen met hulst (H9120). Verlies van fysiek leefgebied van typische soorten die voorkomen in kwalificerende habitattypen is geen sprake, omdat de habitattypen buiten het plangebied liggen.

De typische soorten van H3260A en H9120 zijn vooral soorten die niet gevoelig zijn voor de verstoringstypen als gevolg van voorliggend plan (o.a. insecten, vissen, vaatplanten, korstmossen en reptielen). Alle typische soorten voor H3260A vallen in een van de soortgroepen die niet gevoelig zijn voor

verstoringstypen als gevolg voor voorliggend plan. Voor habitattypen H9120 zijn als typische soorten ook vogelsoorten aangewezen (zie tabel 3.2). Deze soortgroepen zijn wel gevoelig voor bepaalde vormen van verstoring en zijn daarom hieronder verder beoordeeld.

Tabel 3.2 Overzicht van verstoring gevoelige typische soorten van habitattypen gelegen binnen 250 meter van het plangebied. 1: Krijgsveld et al., 2022.

Typische soort	Bijbehorende habitatype	Broedperiode	Verstoringsafstand ¹
Boomklever	Beuken-eikenbossen met hulst		250 meter
Zwarte specht	Beuken-eikenbossen met hulst		250 meter

Het plangebied bevindt zich binnen de verstoringafstand van de typische vogelsoorten voor het habitatype beuken-eikenbossen met hulst (H9120). Binnen de verstoringafstand van de vogelsoorten zijn ook de bebouwde kom van Renkum en de Hartenseweg gelegen. In de huidige situatie vindt verstoring van het habitatype plaats vanaf de bebouwde kom van Renkum en de Hartenseweg. Door de aanlegfase en gebruiksfase van de woning neemt het gebied met habitatype beuken-eikenbossen met hulst waar sprake is van verstoring niet toe ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor leidt het voorgenomen plan niet tot het verdwijnen of het verminderd voorkomen van typische soorten. Significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen voor habitattypen voor Natura 2000-gebied Veluwe door verstoring van typische soorten door de aanlegfase en gebruiksfase van de woning zijn op voorhand uitgesloten.

3.4 Habitatrictlijnsorten

3.4.1 Kamsalamander

In de voortplantingsperiode, april tot juli, verblijven volwassen kamsalamander in de voortplantingswateren. Deze bestaan uit vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, onbeschaduwde tot licht beschaduwde, voedselrijke wateren met langs de oevers een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie. In de maanden november tot maart overwintert kamsalamander op het land in bosjes, hagen, struwelen, houtwallen, overhoekjes of bosranden (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017; BIJ12, 2017). Binnen Natura 2000-gebied Veluwe geldt een behoudsdoelstelling voor zowel de omvang als de kwaliteit van het leefgebied van kamsalamander.

Het Renkums Beekdal dat grenst aan het plangebied is mogelijk geschikt leefgebied voor kamsalamander (Provincie Gelderland, 2023). Binnen het plangebied ontbreken oppervlaktewateren waarvoor geen sprake is van voortplantingsbiotoop van kamsalamander. Meest dichtbijgelegen oppervlaktewateren als de Oliemolenbeek (grenzend aan het plangebied) en de Halve Radsbeek (op 70 meter) zijn ongeschikt als voortplantingsbiotoop, omdat de wateren niet geïsoleerd liggen en veel vis bevatten (NDFF, 2023). Hierdoor worden geen voortplantingsbiotopen aangetast door uitvoering van het plan. Verder ontbreken binnen het plangebied bosjes, hagen, struwelen of houtwallen die een functie als overwinteringsbiotoop voor kamsalamander kunnen hebben voor geschikte voortplantingswateren buiten het plangebied. Hierdoor levert het plangebied geen bijdrage aan de draagkracht van Natura 2000-gebied Veluwe voor kamsalamander. Significant negatieve gevolgen op het instandhoudingsdoel voor kamsalamander voor Natura 2000-gebied Veluwe door de aanlegfase en gebruiksfase van de woning zijn op voorhand uitgesloten.

3.4.2 Vliegend hert

Vliegend hert is gebonden aan plekken met loofbomen waarin voldoende dode of kwijnende bomen aanwezig zijn. De belangrijkste voorwaarden voor de aanwezigheid van vliegend hert is de aanwezigheid van geschikt leefgebied voor de larven. De larven bevinden zich in bomen die aangetast zijn

door witrot en bij voorkeur eiken van grote omvang die zijn aangetast. De meest geschikte plekken voor larven bevinden zich in eeuwenoude, kwijnende eiken, stronken en in ondergrondse delen van het wortelstelsel (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017). Binnen Natura 2000-gebied Veluwe geldt een uitbreidingsdoelstelling voor zowel de omvang als de kwaliteit van het leefgebied van vliegend hert.

In het plangebied en de directe omgeving ontbreken geschikte voortplantingsplekken en foerageerplekken voor vliegend hert door de afwezigheid van dood of kwijnende (eiken)bomen. Hierdoor levert het plangebied geen bijdrage aan de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor vliegend hert. Daarnaast is het gebied niet aangemerkt als maatregellootatie voor herstelmaatregelen om de uitbreidingsdoelstelling te behalen (Provincie Gelderland, 2017; Smit & Krekels, 2008). Bovendien is vliegend hert niet verstoringsgevoelig. Significant negatieve gevolgen op het instandhoudingsdoel voor vliegend hert voor Natura 2000-gebied Veluwe door de aanlegfase en gebruiksfase van de woning zijn op voorhand uitgesloten.

3.4.3 **Meervleermuis**

Het leefgebied van de meervleermuis bestaat uit een grootschalig aaneengesloten waterrijk landschap met groot open water in de vorm van meren, rivieren, kanalen en vaarten, en met vochtige weidegebieden. Verblijfplaatsen bevinden zich in gebouwen op zolders, in spouwmuren en onder dakpannen. Voor vliegroutes van verblijfplaatsen naar foerageergebied maken vleermuizen vaak gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals kanalen en bosranden. Binnen Natura 2000-gebied Veluwe geldt een behoudsdoelstelling voor zowel de omvang als de kwaliteit van het leefgebied van meervleermuis (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017). De Veluwe levert als overwinterings- en zwermgebied van de meervleermuis een grote bijdrage aan de landelijke populatie. Het leefgebied is gelegen in het zuidelijke deel van de Veluwe.

In het plangebied ontbreken geschikte overwinterings- en zwermlocaties van meervleermuis. Dergelijke geschikte locaties liggen op ruim tien kilometer afstand van het plangebied (Van Adrichem *et al.*, 2022). Daarnaast is in de huidige situatie al sprake van verstoring door de woningen aan beide zijden van het plangebied, de Hartenseweg en de bebouwde kom van Renkum en verschillende recreatiepaden op de gronden binnen en rondom het plangebied. Door de voorgenomen ontwikkeling neemt de verstoring niet toe ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor geen sprake van verstoring van overwinterings- en zwermlocaties en migratie die leidt tot afname van de draagkracht van het Natura 2000-gebied voor meervleermuis. Significant negatieve gevolgen op het instandhoudingsdoel voor meervleermuis voor Natura 2000-gebied Veluwe door de aanlegfase en gebruiksfase van de woning zijn op voorhand uitgesloten.

3.4.4 **Overige habitatrictlijnsoorten**

De overige habitatrictlijnsoorten gevlekte witsnuitlibel, beekprik, rivierdonderpad en drijvende waterweegbree zijn alle aan water gebonden. Grenzend aan het plangebied loopt de Oliemolenbeek en op ongeveer 70 meter loopt de Halve Radsbeek. De werkzaamheden in het plangebied blijven echter beperkt tot het plangebied, waardoor de Oliemolenbeek en Halve Radsbeek beschikbaar blijven voor de habitatrictlijnsoorten. Gevlekte witsnuitlibel, beekprik, rivierdonderpad en drijvende waterweegbree zijn bovendien niet gevoelig voor verstoring door geluid, licht of optische verstoring. Significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen voor de habitatrictlijnsoorten gevlekte witsnuitlibel, beekprik, rivierdonderpad en drijvende waterweegbree voor Natura 2000-gebied Veluwe door de aanlegfase en gebruiksfase van de woning zijn op voorhand uitgesloten.

3.5 Broedvogels

Het Natura 2000-gebied Veluwe heeft een functie als broed- en foerageergebied voor de kwalificerende broedvogelsoorten wespandief, nachtzwaluw, ijsvogel, draaihals, zwarte specht, boomleeuw-erik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier. Tabel 3.3 geeft per kwalificerende broedvogel aan welke biotopen geschikt leefgebied vormen, in welke periode de soort broedt en of het instandhoudingsdoel gehaald wordt.

Tabel 3.3 Overzicht van broedperiode, beschrijving van leefgebied en het te behalen instandhoudingsdoel per kwalificerende broedvogelsoort (1: Vogelbescherming, 2023; 2: Provincie Gelderland, 2017; 3: Min. van LNV, 2008; 4: Krijgsveld et al., 2022; 5: Sovon, 2023).

Soort	Broedperiode ¹	Omschrijving van het leefgebied ^{2,3}	Bufferafstand ⁴ (meter)	Instandhoudingsdoel aantal broedparen	Behalen van instandhoudingsdoel ⁵
Wespandief	Mei - half sep	Bosgebied, met name oude grove dennendopstanden (>100j)	250	100	Nee
Nachtzwaluw	Mei - half sep	Bosranden en heiden met verspreide vliegdenen	100	610	Ja
Ijsvogel	Apr - okt	Beken met waterplanten, steilwanden en wortelkluiten	50	30	Nee
Draaihals	Half apr - sep	Bos en overgang naar heide en heischrale graslanden	250	(her)vestiging	Ja
Zwarte specht	Mrt - half juli	Grootschalig (>100ha) oud bos met veel dood hout	250	400	Nee
Boomleeuwerik	Half mrt - sep	Overgang van bos naar heide	100	2.400	Nee
Duinpieper	Mei - half aug	Zandverstuivingen en stuifzandheiden	250	(her)vestiging	Nee
Roodborsttapuit	Mrt - sep	Open terrein, zoals heide en heischraal grasland	100	1.100	Ja
Tapuit	Apr - aug	Stuifzandheiden en structuurrijkere heiden	250	100	Nee
Grauwe klauwier	Mei - sep	Halfopen structuurrijke vegetatie, met name de overgang van bos naar heide	100	40	Ja

3.5.1 Wespandief en zwarte specht

Het leefgebied van wespandief bestaat uit naaldbossen en opgaande loofbossen met een rijke ondergroei. De soort vermijdt jonge bossen en te sterk versnipperde bossen. De nesten worden gebouwd bij voorkeur in een spar. De minimale grootte van zijn gebied van activiteiten rond het nest bedraagt ongeveer 1.400 hectare (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017). Binnen Natura 2000-gebied Veluwe geldt een behoudsdoelstelling voor zowel de omvang als de kwaliteit van het leefgebied van wespandief. Het aantal broedparen wordt niet gehaald (Sovon, 2023).

Het leefgebied van zwarte specht bestaat uit grootschalig (>100 ha) oud bos met veel dood hout. Ook middeloude bossen zijn geschikt mits nestgelegenheid in oude lanen van beuk, Amerikaanse eik of eik aanwezig is. Zwarte specht nagenoeg de hele Veluwe als leefgebied (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017). De bossen aan weerszijden van het Renkums Beekdal zijn bezet leefgebied van zwarte specht (Provincie Gelderland, 2023). Binnen Natura 2000-gebied Veluwe geldt een behoudsdoelstelling voor zowel de omvang als de kwaliteit van het leefgebied van zwarte specht. Het aantal broedparen wordt niet gehaald voor zwarte specht (Sovon, 2023).

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor wespandief en zwarte specht aanwezig. Het Renkums Beekdal en de bossen aan weerszijden van het beekdal zijn wel geschikt leefgebied voor wespandief en zwarte specht. In de huidige situatie is sprake van verstoring van het leefgebied van

wespendief en zwarte specht door de woningen aan beide zijden van het plangebied, de Hartenseweg, de bebouwde kom van Renkum en verschillende recreatiepaden door de bossen aan weerszijden van het Renkums Beekdal. De sloop- en bouwwerkzaamheden en het gebruik van de woning leiden niet tot extra verstoring ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor neemt de draagkracht van het Natura 2000-gebied Veluwe voor wespandief en zwarte specht niet af door de voorgenomen plannen. Significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen voor wespandief en zwarte specht voor Natura 2000-gebied Veluwe zijn uitgesloten.

3.5.2 *Ijsvogel*

Het broedbiotoop van ijsvogel bestaat uit beschutte visrijke, ondiepe, heldere en doorgaans langzaam stromende wateren van minimaal twee meter breed. Het nest is een holte gegraven in een steile wand van afgravingen of aardkluiten van omgewaaide bomen. Het nest ligt doorgaans direct aan of binnen 200 meter van de waterkant. Het foerageergebied van ijsvogel kan zich uitstrekken tot op enkele kilometers van het nest en de wateren waar ijsvogel foerageert moeten minimaal 10 centimeter diep zijn (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017). Het Renkums Beekdal is bezet leefgebied van ijsvogel (Provincie Gelderland, 2023). Het instandhoudingsdoel voor ijsvogel is behoud van de omvang en kwaliteit van het leefgebied. Het aantal broedparen wordt niet gehaald (Sovon, 2023).

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor ijsvogel aanwezig. Het Renkums Beekdal is wel geschikt leefgebied voor ijsvogel. In de huidige situatie is sprake van verstoring van het leefgebied van ijsvogel door de woningen aan beide zijden van het plangebied, de Hartenseweg, de bebouwde kom van Renkum en verschillende recreatiepaden door de bossen en het vlonderpad door het beekdal. De sloop- en bouwwerkzaamheden en het gebruik van de woning leiden niet tot extra verstoring ten opzichte van de huidige situatie. Hierdoor neemt de draagkracht van het Natura 2000-gebied Veluwe voor ijsvogel niet af. Significant negatieve gevolgen op het instandhoudingsdoel voor ijsvogel voor Natura 2000-gebied Veluwe zijn uitgesloten.

3.5.3 *Overige broedvogelsoorten*

Door het ontbreken van zandverstuivingen, stuifzanden, open gebieden met zandige bodems en schaarse begroeiing, (zandige of half open) heidevelden, de overgang van bos naar heide, open plekken (met zandige bodem) in het bos, kap- en brandvlakten in het plangebied en de directe omgeving (250 meter), is geen geschikt leefgebied voor nachtzwaluw, draaihals, boomleeuwerik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier aanwezig (Min. van LNV, 2008; Provincie Gelderland, 2017). Hierdoor leiden de sloop- en bouwwerkzaamheden en het gebruik van de woning niet tot verstoring van het leefgebied van nachtzwaluw, draaihals, boomleeuwerik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier. Hierdoor neemt de draagkracht van het Natura 2000-gebied Veluwe voor deze soorten niet af. Significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen voor nachtzwaluw, draaihals, boomleeuwerik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier voor Natura 2000-gebied Veluwe zijn uitgesloten.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Adrichem, M.H.C. van, Haarsma, A-J & Limpens, H.J.G.A. (2022). Concrete gebiedsdoelstelling en aanbevolen maatregelen voor de meervleermuis in Natura 2000-gebied Veluwe. Rapport 2022.02. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Adviesbureau Mertens B.V. (2020). Quick scan beschermde planten- en diersoorten Hartenseweg 7 te Renkum. Rapportnummer 2020.3590. Renkum.
- BIJ12 (2017). Kennisdocument Kamsalamander *Triturus cristatus*. versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Daatselaar, A. van & Jansen, S. (2023). Beeldkwaliteitsplan met Groen- en beheerplan Hartenseweg 7 Renkum.
- Krijgsveld, K.L., Klaassen, B. & Winden, J. van der (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 2 Soortbesprekingen. Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- Ministerie van Economische Zaken (2014a). Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Veluwe. PDN/2014-057.
- Ministerie van Economische Zaken (2014b). Leeswijzer Natura 2000 profielen. Geheel herziene versie september 2014. Ten behoeve van de profielen behorende bij de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden in de EEZ.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2008). Profieldocumenten Natura 2000.
- Provincie Gelderland (2017). Beheerplan Natura 2000 Veluwe (057).
- Smit, J.T. & Krekels, R.F.M. (2008). Vliegend hert op de Veluwe. Beschermingsplan 2009-2013. EIS-Nederland en Bureau Natuurbalans Limes Divergens, Leiden - Nijmegen.
- Vogelbescherming (2023). Natuurkalender broedvogels. <https://www.vogelbescherming.nl/docs/2840f8f0-79aa-4bb8-956e-53476e87bf7b.pdf>.

Internet

- Provincie Gelderland (2023). Kaarten en Cijfers. Habitattypen en leefgebieden. <https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=4086ea4ca9944e6cbf4e493ae428e348>. Geraadpleegd 23 augustus 2023.
- NDFD (2023). Nationale Databank Flora en Fauna. <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>. Geraadpleegd 23 augustus 2023.
- SOVON (2023). Gebiedsinformatie Natura 2000-gebied Veluwe. <https://stats.sovon.nl/stats/gebied/1000057>. Geraadpleegd 23 augustus 2023.